Redactiunea, Administratiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, plața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovu, plața mare Nr. 22.
Inserate mai primesŭ în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M,Dukes, A.Oppelik,J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, AutonMezei, EcksteinBernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul insertiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. în 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ iese în fiecare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 165. Brașovŭ, Lunĭ, Marțĭ 25 Iulie (6 Augustŭ) 1889.

Brașovŭ, 24 Iulie.

Lupta între elementulŭ cehicŭ și între elementulŭ germanŭ din Boemia se pórtă cu neslăbită încordare și ea ne póte servi și nouĕ ca esemplu, în ce privesce străduința și devotamentulŭ până la jertfire, ce se manifestă și dintr'o parte și dintr'alta.

Negreșitŭ, că pentru momentŭ Cehii se află într'o situațiune mai avantagiósă, pentru că în mâna lorŭ este conducerea și administrarea țĕrii, dér tocmai de aceea ne atrage mai multŭ atențiunea activitatea, ce-o desfășură Germanii boemĭ.

Germanii din Boemia nu s'au mulțămitŭ a eși din dietă, nu s'au mulțămitŭ a refusa sprijinulŭ lorŭ întocmirei unei esposițiunĭ a țĕrii Boemiei, din causa nefavorabilei situațiunĭ, în care i-arŭ fi adusŭ Cehii, ci pentru ca sĕ se apere ei în contra pretinsei cehisărĭ a Boemiei nordice, unde elementulŭ germanŭ e mai compactŭ, Germanii s'au pusŭ seriosŭ pe lucru.

Germanii boemĭ au întemeiatŭ o ligă cu țelulŭ de a promova și a sprijini nisuințele economice și naționale ale locuitorilorŭ germanĭ din partea nordică a Boemiei. Acestŭ scopŭ caută a-lŭ ajunge Germanii prin cercetarea și arătarea raporturilorŭ de câștigŭ și a trebuințelorŭ ce resultă din starea acelora; apoi prin reuniunĭ de economii și casse pentru avansurĭ, prin gratuită procurare de împrumuturĭ eftine dela institute de banĭ și dela privațĭ membrilorŭ ligei; prin promovarea și crearea de școle speciale și stipendii pentru elevii acelora; a se face mijlocirĭ de totŭ felulŭ, a se 'ntroduce și cultiva ramurĭ de câștigŭ ce se rentéză, a se face colecte și a se eda cărțĭ poporale; a se organisa conferințe, întrunirĭ, escursiunĭ, esposițiunĭ și festivitățĭ; a se împărți instrumente orĭ unelte, modelurĭ și deposite de modelurĭ; a se lăți tipăriturĭ din edițiune propriă orĭ străină; a se sprijini comunicațiunea cu străinii în teritoriulŭ reuniunei... Statutele reuniunei au și obținutŭ aprobarea autorităĭii și comitetulŭ fundatorŭ a publicatŭ unŭ apelŭ, prin care convócă o adunare de constituire.

Orĭ-cine va ceti acestŭ programŭ de activitate a ligei germane boeme se va convinge, că are înaintea sa unŭ programŭ bine stabilitŭ, că fundatorii reuniunei au chibzuitŭ bine lucrulŭ, și pe câtŭ cunóscemŭ noi tenacitatea Germanului când 'șĭ-a pusŭ în gând sĕ facă ceva, mai alesŭ când e vorba de apĕrarea esistenței sale naționale, reuninnea va și căuta sĕ esecute acestŭ programŭ, ér nu sĕ se mulțămescă cu litere negre pe hârtiă orĭ numai cu vorba.

Ce amŭ făcutŭ și ce facemŭ noi Românii ca sĕ ne apĕrămŭ esistența nóstră națională față cu atacurile furióse ce ḑilnicŭ se repetă totŭ mai înverșunatŭ? Cum lucrămŭ și cum căutămŭ sĕ esecutămŭ programulŭ nostru naționalŭ? Care suntŭ mijlócele și mĕsurile ce le-amŭ stabilitŭ pentru îndeplinirea acelui programŭ? Cum ne apĕrămŭ și cum ne promovămŭ noi interesele nóstre de totŭ felulŭ? Cum ne sprijinimŭ în luptele nóstre pentru esistența economică și națională?

Pună-șĭ fiă-care mâna pe inimă și gândéscă-se seriosŭ asupra acestorŭ întrebărĭ.

Reflecsiunĭ la procesulŭ părintelui V. Lucaciu.

Adĭ, când este cunoscutŭ în tóte fasele sale procesulŭ din 4—9 Iulie, petrecutŭ în celŭ mai mărginașŭ hotarŭ alŭ românismului, în orașulŭ și comitatulŭ Sătmarului, când ne este cunoscutŭ și efectulŭ, ce l'a produsŭ, nu numai în năuntru, ci și dincolo de Carpațĭ, merită sĕ ne ocupămŭ puținŭ cu elŭ și, privindu-lŭ din punctŭ de vedere istoricŭ și psichologicŭ, sĕ ne facemŭ conclusiunile.

Ar trebui sĕ facemŭ mai înainte de tóte o descriere topografică, limbistică și națională a comitatului Sătmarŭ, acesta însĕ ar fi unŭ studiu, ce ar cădé afară de cadrulŭ unui ḑiarŭ ḑilnicŭ. Voiescŭ decĭ sĕ amintescŭ numai atâta, că frumosulŭ nostru comitatŭ, afară de partea sa occidentală, e locuitŭ în preponderanță de Românĭ viguroșĭ, deșteptĭ, cu facultățĭ intelectuale eminente, diligențĭ și pe lângă tóte vitregimile timpurilorŭ, peste totŭ, cu bună stare materială, numițĭ codrenĭ, josenĭ fișcălășenĭ și cei din grădina frumósă a comitatului, din Țéra „Oașului“, oașenĭ. In urma arondării inimice intereselorŭ române a comitatelorŭ, s'a mai încorporatŭ la acestŭ comitatŭ o parte considerabilă a districtului „Cetății de peatră“ în totalitatea sa esclusivŭ română, și așa adĭ poporațiunea română a comitatului prevaléză în numĕrŭ.

Și acum când, lăsândŭ la o parte istoria mai vechiă a poporului acestui comitatŭ, aș trece la timpurile mai nouĕ, trebuie sĕ amintescŭ, că până la anulŭ 1852 bisericesce ne-amŭ ținutŭ de jurisdicțiunea episcopiei rutene a Muncaciului, care cu clerulŭ sĕu ruteanŭ multă sticăciune și pagubă nĭ-ar fi făcutŭ, décă nu eramŭ totdéuna Românĭ mândri de naționalitatea și de limba nóstră. Clerulŭ românescŭ și în acele timpurĭ șĭ-a sciutŭ prețui și dovedi valórea, și n'a cedatŭ nicĭ câtŭ e negru sub unghiă din ceea ce pretindea limba și desvoltarea românéscă. In guvernulŭ eparchiei era totdéuna o secțiune română pentru bisericile românescĭ, și stăruinței părinților ŭ noștri și incoruptibilității simțului naționalŭ avemŭ sĕ mulțămimŭ, că n'amŭ ajunsŭ la sórtea bieților ŭ Rutenĭ, maghiarisațĭ, în mare parte, chiar prin vlădicii și clerulŭ lorŭ, nutritŭ cu prescura și din sudórea credincioșilorŭ.

Dela înființarea diecesei române de Gherla prin prea bunulŭ nostru Monarch, către a căruia Casă domnitóre atâtea dovedĭ de fidelitate au arătatŭ totdéuna Românii, în contra căreia niciodată n'am făcutŭ poclóne și intrigĭ nicĭ în Turinŭ și nicĭ într'o parte a lumei; dela înființarea acestei diecese dorite, ḑicŭ, cu care s'au încorporatŭ și părțile nóstre, s'a deschisŭ o eră nouă. Clerulŭ, crescutŭ sub grijile părintescĭ ale episcopilorŭ, adevĕrațĭ părințĭ ai poporului românescŭ, din care s'au înălțatŭ, șĭ-a sciutŭ înțelege chiămarea sa, și pe basa conservată cu atâta scumpĕtate de părințĭ a ziditŭ mai departe, încâtŭ inimicii, spăriațĭ de progresulŭ românescŭ în tote direcțiunile, au începutŭ a se cugeta seriosŭ la modurile de împedecare. Aveamŭ, și avemŭ mai multŭ astăḑĭ, în tóte comunele scolĭ bune pentru ridicarea culturei naționale, școlĭ conduse de clerulŭ consciu, care îșĭ scia face datorințele și cu privire la înflorirea bunei stărĭ materiale. Poporulŭ a începutŭ a prospera întru tóte, și institutele medii ale comitatului, ba și altele mai depărtate, erau pline de fiiĭ poporului, carĭ, desvoltându-se și pregătindu-se în școlile mai înalte, s'au dedicatŭ intereselorŭ causei poporului, din care au ieșitŭ și pentru care atâtŭ de nobilŭ simțiau. Conducerea afacerilorŭ naționale în comitate a fostŭ depusă în mânile unei pleiade de bărbațĭ, carĭ șĭ-au sciutŭ împlini datorința, încâtŭ astăḑĭ poporulŭ nostru e pĕtrunsŭ de spiritulŭ naționalŭ, e consciu de românitatea sa, e mândru și fălosŭ de legea și limba sa. E consciu și de drepturile sale naturale și cetățenescĭ, și pe tóte liniile a și începutŭ, deși în urma uneltirilor dușmane cu puținŭ succesŭ încă, dér cu bărbățiă a le esercita.

Pleiada conducĕtorilorŭ firescĭ ai poporului românescŭ sătmăreanŭ, cu venirea părintelui Dr. V. Lucaciu la Sătmarŭ, unde a funcționatŭ în calitate de profesorŭ alŭ limbei și literaturei române la gimnasiulŭ superiorŭ regescŭ, numai s'a întăritŭ, și prin activitatea lui energică și neobosită a luatŭ o espansiune potențată. Succesele erau bătĕtóre la ochĭ, ba chiar și supĕrăcióse pentru aceia, cărora li-ar plăcé sĕ védă pe Românĭ fără consciință, orbecândŭ în întunereculŭ nesciinței, strivitŭ și legatŭ de glia pământului, despre care nicĭ atâta sĕ nu scie, că este alŭ lui.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Cultulŭ și miturile lui Apollo la Elenĭ.

Câtŭ timpŭ omulŭ a fostŭ jucăria fantasiei sale, până când rațiunea, lumina cea sfântă a interiorului sĕu nu ajunsese la o deplină claritate și înțelegere, concepea totulŭ în modŭ miticŭ. Simția, că e încunjuratŭ de o sumă nemărginită de lucrurĭ esterne, cărora elŭ nu lĭ-a datŭ esistența, carĭ pentru elŭ suntŭ întunecate și asupra cărora elŭ n'are nicĭ o putere.

Succesivŭ ajunse a'șĭ pune întrebarea naturală, ce 'șĭ-o pune orĭ-ce muritorŭ în contemplațiunea sa asupra naturei: „De unde vinŭ acestea tóte, pe carĭ tu le veḑi și cine le-a produsŭ?“ Cu câtŭ elŭ a pututŭ rĕspunde la acéstă întrebare mai puținŭ, cu atâtŭ mai multŭ șĭ-a simțitŭ slăbiciunea sa. Gândirea sa primitivă nu'i permitea, sĕ védă legătura internă a lucrurilorŭ, înțelegerea lui neformată îi denégă mijlócele pentru o judecare rațională, pentru o cunoscință liniștitóre. In acéstă stare spirituală fórte mărginită lasă jocŭ liberŭ fantasiei sale și'șĭ forméză o ființă superióră după forma și vederea sa omenéscă. Lipsindu'i însĕ posibilitatea, de a subordona unei legĭ, unei ordine generale acele fenomene și puterĭ naturale, carĭ influințau asupra lui, fŭ necesitatŭ a crea în imaginațiunea sa totŭ atâtea ființe superióre, séu, după cum se esprimă Petiscus, împopulà în modulŭ acesta aerulŭ, apa, pământulŭ, pădurile, câmpiile și colibele cu ḑeitățĭ. Elŭ căuta sĕ stea în bune relații cu aceste ḑeitățĭ și pentru aceea, ca sĕ le câștige favorulŭ, se adreséză prin rugăciunĭ, sacrificii, le ridică temple și altare.

Fiindcă omulŭ nu póte sĕ concépă o ființă absolutŭ sperióră lui și cu atâtŭ mai puținŭ sĕ o formeze în imaginația sa, dér fiindcă consideră ḑeitatea ca cea mai sublimă și mai perfectă ființă, elŭ și-o imaginéză cu forme omenescĭ și'i dă tóte atributele și facultățile omenescĭ, însĕ în gradŭ superiorŭ.

Ei bine, dintre tóte fenomenele și puterile naturale, celŭ dintâiu lucru, care a atrasŭ și a trebuitŭ sĕ atragă atențiunea omenirii, a fostŭ *sórele*, ale cărui bunătățĭ, revĕrsate prin lumina și căldura sa asupra pământului suntŭ enorme; de aceea a și fostŭ elŭ adoratŭ de tóte popórele anticităĭii, ba chiar și astăḑĭ întêmpinĭ acéstă urmă de adorațiune în massa poporului, care'i dă fórte adeseorĭ epitetulŭ de „sfântŭ“, adecă „Sfântulŭ sóre“. In anticitate cultulŭ lui a ocupatŭ primulŭ locŭ printre cultele celorlalțĭ ḑeĭ. La Indienĭ în „Veda“ întêmpinămŭ cultulŭ lui sub forma lui *Indra*, la Iranienĭ în „Avesta“ sub forma lui *Mithras*; ba la Egiptenĭ tóte credințele, tóte practicile, cu unŭ cuvêntŭ, întréga religiune se învêrtia numai în jurulŭ cultului solarŭ. Trecêndŭ pe pământulŭ Europei, lucrulŭ ne vorbesce de sine, pe câtŭ timpŭ locuitorii acestui continentŭ nu suntŭ decâtŭ o fracțiune a acelui mare poporŭ, unde acestŭ cultŭ era în flórea sa.

Credêndŭ, că acéstă scurtă espunere generală va fi de ajunsŭ pentru o lămurire a celorŭ ulterióre, mĕ voiu mărgini a arĕta credințele și miturile, ce însoțescŭ acestŭ cultŭ numai la poporulŭ grecŭ și în deosebĭ cultulŭ solarŭ sub forma lui *Apollo*.

Incă din timpurile cele mai vechĭ, înainte de epoca elenă, după cum ne spune și D-lŭ Odobescu în cursulŭ sĕu de mitologiă, întêmpinămŭ acestŭ cultŭ la vechii Pelasgĭ sub forma lui *Zevs*, ér în epoca elenă este reîmprospĕtatŭ sub forma lui *Apollo*. Atuncĭ chiar și cultulŭ a luatŭ o estensiune mai mare decâtŭ acela, care-lŭ aflămŭ la vechii Pelasgĭ, căcĭ pe când *Joe* cuprindea mai multŭ puterea eterului și fenomenele atmosferice fórte strînsŭ legate cu ceriulŭ, acesta însĕ, *Apollo*, îmbrățișéză totulŭ ce cade sub acțiunea luminei și a căldurei raḑelorŭ solare. Chiar caracterulŭ sĕu e mai seriosŭ, mai nobilŭ, mai presusŭ decâtŭ alŭ lui *Joe* atâtŭ în iubire, câtŭ și în ură, așa încâtŭ nicĭ cele mai profane poesii și representațiunĭ n'au pututŭ divulga nimica în contra demnităĭii și maiestății acestui ḑeu. Cultulŭ lui *Apollo* a fostŭ unŭ isvorŭ nesecatŭ de legende și de miturĭ, în carĭ vedemŭ numele sĕu figurândŭ aci cu unŭ epitetŭ, aci cu altulŭ. O reflecsiune

Pentru împedecarea séu celŭ puţinŭ contrabalansarea acestui progresŭ îmbucurătorŭ, s'a înfiinţatŭ în comitatŭ o reuniune de cultură, cu scopŭ maghiarisătorŭ, reuniunea „Széchenyi"ană; şi acésta atuncĭ, cândŭ încă nicăirĭ nu se pornise acestŭ curentŭ şovinistŭ. Bărbaţii conducĕtorĭ ai noştri cei cu inimă pentru poporŭ, ridicându-se s'au adresatŭ cătră poporŭ, şi étă că până nu apucase a a se organisa încă bine ceia cu reuniunea, facŭ unŭ protestŭ poternicŭ, totŭ poporulŭ românescŭ strigă „veto." Contrarii însĕ nu vréu sĕ înţelégă mergŭ orbişŭ înainte şi suntŭ îmbĕtaţĭ de idea, cum ne-orŭ vedé în scurtŭ timpŭ demoralisaţĭ, desbinaţĭ şi maghiarisaţĭ. S'au înşelatŭ însĕ: Ne-amŭ unitŭ mai strînsŭ şi amŭ stăruitŭ mai cu energiă nu numai în apĕrarea celorŭ câştigate, ci şi pentru înaintarea mai cu putere pe calea apucată. „Széchenyi" turbă de mâniă, că nu póte pune piciorulŭ pe tĕrĕmulŭ doritŭ şi cugetândŭ în orbia sa, că pentru totŭ nesuccesulŭ numai părintele Lucacaiu e de vină, decide scóterea lui dintre Românĭ. Nu s'au gânditŭ, sĕrmanii, că acum nu mai au de a face cu Lucaciu, orĭ cu Marcu, Berinde, Lazarŭ şi alţĭ nenumĕraţĭ, ci c'unŭ sentimentŭ redeşteptatŭ naţionalŭ, c'unŭ poporŭ consciu de sine.

Se îndrĕptă în contra părintelui Lucaciu feliu de feliu de acusărĭ. Că pe tinerii din gimnasiu îi cresce în ideile duşmane statului, îi cresce nepatrioţĭ, trădătorĭ; că ca profesorŭ 'şĭ prăpădesce timpulŭ cu scriere de opurĭ românescĭ, că face politică, ia parte la tóte mişcările periculóse naţionale, pornite în comitatŭ, ba'şĭ estinde activitatea şi mai departe, c'unŭ cuvêntŭ, e periculosŭ şi trebue delăturatŭ. Sĕ face din partea ministrului de instrucţiune publică cercetarea cea mai severă, se vĕdesce nevinovăţia, şi, dreptŭ satisfacţiune, bunulŭ ministru ilŭ numesce profesorŭ la gimnasiulŭ din Losoncz, comitatulŭ Nogradŭ, unde nicĭ suflare românéscă nu este. Ii promite favorurile cele mai marĭ. Ii oferă plata îndoită şi o argumentéză cu quinquenalie, îi face prospectele cele mai frumóse de înaintare, numai sĕ priméscă. Părintele Lucaciu însĕ nu se lasă a fi sedusŭ de glasurile sirenelorŭ, ci sciindŭ că elŭ şi prin jurămêntŭ e obligatŭ, ca altariului sĕ trăéscă, rĕmâne credinciosŭ prescurei Românului, şi cuprinde parochia Şişeştilorŭ, conferită lui de veneratulŭ ordinariatŭ de Gherla. Cu scopulŭ delăturării d-lui Lucaciu dela catedra de profesorŭ alŭ limbei şi literaturei române în Sătmarŭ era împreunatŭ şi scopulŭ de a nimici acéstă catedră, ce s'a vĕditŭ, ér bunulŭ nostru Episcopŭ I. Szabó o a sciutŭ apĕra şi susţinĕ.

„Széchenyi" acum e focŭ şi pară şi face planurĭ cum sĕ-lŭ nimicéscă pe Lucaciu şi sĕ-lŭ pună ca esemplu înfiorătorŭ înaintea conaţionalilorŭ din comitatŭ. Étă ocsiunea binevenită: conferinţa electorală din Tĕuţĭ. Se facŭ pregătirile de lipsă. Comitele supremŭ, preşedintele reuniunei maghiarisatóre, organiséză tóte, şi când tóte suntŭ bine dispuse, se adreséză la procurorulŭ tribunalului ḑicêndŭ între altele: „Étă ocasiunea binevenită de a-lŭ nimici şi a'lŭ face odată imposibilŭ." — — „e agitătorŭ rĕsvrătitorŭ, ba sunt informatŭ, că ar avé planulŭ de a conturba şi călĕtoria Maiestăţii sale a Regelui în Transilvania, prin demonstraţiunĭ poporale şi insinuărĭ de adrese." Până unde a mersŭ neruşinarea! 'Lŭ declară ca complotistŭ în contra statului şi alŭ domnitorului! Şi cine? Aceia carĭ deoparte batŭ până la asurḑire toba „lealităţii", pe când de altă parte facŭ demonstraţiunile cele mai scârnave revoluţionare şi înaintea ochilorŭ lumei întregĭ, cu rĕsvrĕtitorulŭ şi inimiculŭ neîmpăcatŭ alŭ dinastiei, cu „ex-guvernatorulŭ" Kossuth.

Se pornesce haita în contra părintelui Lucaciu; 'lŭ bagă în temniţă, unde-lŭ tortureză 6 sĕptĕmânĭ; doi anĭ de ḑile apoi ilŭ nĕcăjescŭ cu feliu de feliu de şicane, şi tóte aceste pentru-ca în Iulie 1889 sĕ pótă ḑice preşedintele tribunalului: *„ca omŭ şi Ungurŭ te-aşŭ judeca dér ca judecătorŭ nu potŭ."*

Sĕ cugetămŭ acum laturea cealaltă a procesului memorabilŭ, nu antecedinţele ci efectele, urmările lui.

Deja cu multe ḑile înaintea pertractării finale i-se dă de scire părintelui Lucaciu, că, décă se va purta lealŭ, décă va respecta procedura justiţiei maghiare, adecă décă se va face inconsecuentŭ, va abandona dreptulŭ, şi va vorbi ungurescе, nu are sĕ se témă de nimica, va fi scosŭ de sub acusaţiune chiar prin procurorulŭ, care nu va afla motive de acusare: va fi achitatŭ. Sciau infamii, că este scumpă onórea şi libertatea şi la „agitatorĭ", şi chiar de aceea au cugetatŭ, că-lŭ vorŭ puté scote din fire sĕ-şĭ compromiţă totŭ trecutulŭ, şi prin acésta sĕ se compromiţă tótă causa naţională a luptătorilorŭ din comitatulŭ Sătmarului. Au combinatŭ însé rĕu; n'au făcutŭ socotéla cu caracterele ómenilorŭ, cu carĭ au de a lucra; n'au luatŭ în consideraţiune, că aicĭ nu e mai multŭ vorbă de respecte personale şi trecĕtóre, ci de principii, de valorarea acestuia, décă trebue şi cu sacrificarea intereselorŭ private orĭ personale, cu sacrificarea însaşĭ a persónei. Nu! N'au cugetatŭ sĕ fiă atâtŭ de puternicŭ întipăritŭ în inimele ómenilorŭ sêmţulŭ şi mândria naţională, cu atâtŭ mai puţinŭ au presupusŭ sĕ fiă gata chiar şi la sacrificiu.

Pentru aceea îi vedemŭ, cu ocasiunea pertractării, pe srăpănii scăpărândŭ şi dândŭ pară şi focŭ de mâniă nu numai părintelui Lucaciu, ci întregei cete martorilorŭ lui, a bravilorŭ preoţĭ şi mirenĭ câţĭ au figuratŭ în acestŭ procesŭ, pe lângă tóte că de atâtea orĭ s'au aruncatŭ în cumpĕne *„interesele bine începute ale acusatului"* şi pe lângă tóte sforţările şi intimidările din partea preşedintelui tribunalului — pretindŭ fără consideraţiunĭ laterale respectarea dreptului lorŭ, observarea legii, *respectarea limbei române.* Nu cedéză, nu cansideră nimicŭ, nu se intimidéză, declară că sciu cu toţii şi ungurescе, *dér pretindŭ a se folosi de dreptulŭ lorŭ.*

Şi ce sĕ întêmplă? — Li se concede, deşi cu multă aprehensiune şi cu mai multŭ amarŭ. Audĭ acolo! *Li se* **concede** *observarea legii.* Ce satiră a legislaţiunei! Nu au cerşitŭ acestĭ bravĭ milă! Au pretinsŭ ceea ce e alŭ lorŭ, respectarea şi observarea legii.

Şi ce frumosŭ şi impunĕtorŭ. Se pretinde respectarea limbei române aicĭ în Sătmarŭ, în reşedinţa societăţii de maghiarisare, focularulŭ şovinismului maghiarŭ, în partea cea mai mărginaşă şi mai espusă a românismului, membrulŭ celŭ mai espusŭ alŭ corpului naţionalŭ, despre care cugetau, póte, mulţĭ, că stă în amorţire. Cu atâtŭ a fostŭ déră şi lovitura mai sêmţitóre, căreia i s'a datŭ espresiune în ḑiarele jidano-maghiare, deşi se nisuiau a ascunde mânia fórte rĕu, sub masca mângâierii propriă, că numai unii dintre preoţĭ suntŭ atâtŭ de marĭ contrarĭ ai ideii de statŭ, că poporulŭ nu'i înţelege şi nicĭ că vré sĕ le urmeze. Ei domnilorŭ, aţĭ căpĕtatŭ rĕspunsulŭ din loculŭ celŭ mai competentŭ, dela poporŭ însuşĭ, care pretutindinea, pe unde a trecutŭ părintele Lucaciu, l'a primitŭ cu ovaţiunile cele mai strălucite şi sincere. Nu vĕ amăgiţĭ cu nisce închipuirĭ slabe, ci vĕ vedeţĭ odată de lucru, şi întórceţĭ, séu măcarŭ acum deodată opriţĭ carulŭ de pe povĕrnişulŭ, pe care a pornitŭ. Sĕ vĕ însemnaţĭ bine, că nu mai aveţĭ de lucru c'unŭ poporŭ sclavŭ, ci c'unŭ poporŭ deşteptŭ şi consciu de drepturile sale. Acésta sĕ vĕ fiă învĕţătura, ce o puteţĭ trage din acestŭ procesŭ sătmăreanŭ.

Câtŭ pentru noi însĕ, asemenea avemŭ sĕ ne însemnămŭ multe şi bine în capŭ. Mai înainte de tóte sĕ ne însemnămŭ, că noi suntemŭ în primulŭ locŭ causa, că nu ni s'au respectatŭ nicĭ drepturile garantate în legile sancţionate esistente, că ca individĭ amŭ fostŭ prea de multe-orĭ şi prea iute gata sĕ stămŭ la învoélă, sĕ abandonămŭ ceea ce ar trebui sĕ ne fiă mai scumpŭ, şi pentru ce trebue sĕ fimŭ gata a aduce şi cele mai grele sacrificii private, a ne sacrifica chiar şi averea şi, décă e lipsă, şi viéţa nóstră: limba şi drepturile nóstre naţionale. Părinţii noştri au sciutŭ lupta pentru câştigarea acestorŭ drepturĭ şi noi sĕ nu fimŭ harnicĭ a ne apĕra şi asigura nicĭ puţinulŭ ce ni se garantéză în legĭ? Nu le respectéză aceia, a cărorŭ datoriă şi chiămare este sĕ facă a fi respectate? Sĕ le respecătămŭ noi şi sĕ pretindemŭ cu bărbăţiă respectarea şi din partea guvernului şi a autorităţilorŭ, sĕ o facemŭ acésta la tóte ocasiunile şi în tóte locurile. Facă acésta episcopii şi preoţii, advocaţii şi dascălii, facă-o tótă inteligenţa, căcĭ poporulŭ, sĕrmanulŭ, o face în tóte ḑilele. Unŭ poporŭ nu e vrednicŭ de drepturĭ, décă nu şi-le scie elupta, dér e cu atâtŭ mai vrednicŭ de condamnare şi despreţuire, décă unŭ dreptŭ, ce-lŭ are după lege, nu şi'lŭ scie conserva şi validita.

Sĕ învĕţămŭ din casulŭ din Sătmarŭ, sĕ nu cedămŭ nicĭ o liniă din dreptulŭ nostru asiguratŭ în lege, şi cestiunea naţională va fi pe cea mai bună cale, de a se resolva în curêndŭ!

Şi acum terminŭ cu strofele ultime ale inspiraţiunei lui P. Dulfu:

„Umiliţĭ de aspra sórte veacurĭ multe-amŭ suspinatŭ
Şi din lunga amorţire, vai târḑiu ne-amŭ deşteptatŭ;
E 'ncepută 'n fine lupta, dér abia de unulŭ, doi; —
Şi pe când se luptă unii, alţii se dau înapoi....
Până când cu umilinţă... Nu e plinŭ cu vêrfŭ păharulŭ?
Ah! de ce nu-i totŭ Românulŭ, „Românŭ verde ca stejarulŭ!"

*
* *

DIN AFARĂ.

Politica din afară a Angliei.

La banchetulŭ anualŭ, ce s'a datŭ în Mansion House din Londra la 31 Iulie, ministrulŭ preşedinte Salisbury a ţinutŭ o vorbire, în care a declaratŭ, că elŭ nu crede, că turburările din Creta au sĕ provóce îngrijirĭ seriόse; în numele guvernului englesŭ mai declară, că Anglia nu nutresce dorinţa de a ocupa Creta. Ce privesce turburările ce domnescŭ aḑĭ în Egiptŭ, ele dovedescŭ, că n'a sositŭ momentulŭ, ca Anglia sĕ părăséscă Egiptulŭ, până ce acesta nu va fi în stare sĕ se apere elŭ însuşĭ în contra inimicilorŭ internĭ şi esternĭ. Cu privire la *evenimentele din Europa orientală,* Salisbury declară, că *Anglia nu va privi indiferentă la ele şi nicĭ nu va puté permite fără obiecţiune, eventuale întreprinderĭ orĭ o manifestaţiă inimică.* Anglia nu póte renunţa la vechia sa politică, prin care 'şĭ-a luatŭ îndatorirĭ sĕrbătorescĭ înaintea Europei, fără a'şĭ jertfi influinţa sa. Celŭ dintâiu scopŭ alŭ politicei englese e *pacea,* dér *fără a'şĭ sacrifica onórea.* În urmă ḑise primulŭ ministru englesŭ, că, deşi de anĭ ameninţă norĭ şi îngrijirĭ de rĕsboiu, totuşĭ nu crede că va fi rĕsboiu. Fiă-care bărbatŭ de statŭ rĕspunḑĕtorŭ trebue sĕ aibă înaintea ochilorŭ periculele cele mai îngrozitóre ale unui

---

făcută cu atenţiune asupra raporturilorŭ, sub carĭ se represintă sórele, ne va lămuri acésta fără multă greutate.

Sórele prin acţiunea raḑelorŭ sale desvóltă tótă viéţa pe pămêntŭ şi ajută cócerea fructelorŭ. In lumina blândă şi căldura binefăcĕtórelorŭ sale raḑe, se înalţă imnurile naturei, carĭ'şĭ găsescŭ rĕsunetŭ în peptulŭ omenescŭ. Raḑele sale pĕtrundŭ până în adâncurile cele mai ascunse, rĕspândindŭ lumină şi alungândŭ de peste totŭ loculŭ fantómele şi întunereculŭ. Dér precum raḑele sale revarsă atâtea bunătăţĭ prin puterea lorŭ prea mare, totŭ aşa lipsa lorŭ totală aduce perire vegetaţiunei, bóle şi mórte ómenilorŭ şi animalelorŭ, de unde reese, că şi *Apollo,* ca şi tóte ḑeităţile, sĕ ni-se presinte cu două naturĭ: Odată ca ḑeu, ce aduce fericire pe pămêntŭ, altă-dată ca unŭ rĕsbunătorŭ şi pedepsitorŭ. In casulŭ din urmă raḑele sale suntŭ săgeţile aducĕtóre de mórte ale ostaşului séu ale vênătorului.

Ar rĕmâné decĭ, ca sĕ dau o desvoltare mai mare celorŭ espuse în acestŭ pasagiu, mai înainte însĕ da a face acésta, trebue sĕ aruncŭ încă o scurtă privire şi asupra originei şi asupra desvoltării succesive a cultului sĕu în Grecia.

Apollo e o producţiune eminamente elenă a seminţiei dorice. Cultulŭ lui însĕ a fostŭ rĕspânditŭ peste întréga Greciă, chiar şi la ramura ionică, ba a străbătutŭ până în Nordulŭ depărtatŭ de fabuloşii Hiperborei, despre carĭ se spune, că'i aduceau la Delphi darurile lorŭ bogate de aurŭ.

Din lipsa unei cărţĭ dogmatice, care la Grecĭ nicĭ-odată n'a esistatŭ, cultulŭ lui *Apollo* a suferitŭ în cursulŭ timpului unele schimbărĭ, o evoluţiune. Cei mai vechĭ teologĭ ai mitologiei grecescĭ, Homer şi Hesiod ne arată în Grecia esistenţa sineronistică a duorŭ ḑeităţĭ solare, a lui *Helios* şi *Apollo,* celŭ dintâiu cu cultulŭ principalŭ în Rhodos, alŭ 2-lea în Delphi şi Delos. Cultulŭ lui *Helios* este în precădere, ér alŭ lui *Apollo* câştigă terenŭ din ce în ce mai mare, până ce în fine devine singurulŭ suveranŭ alŭ sórelui. Acéstă completă contopire se vede pe timpulŭ lui Eschilŭ, decĭ deosebimŭ două epoce în cultulŭ acestui ḑeu.

In cultele lorŭ esistă o deosebire destulŭ de pronunţată. *Helios,* numitŭ şi titanulŭ *Hiperion,* este astrulŭ luminosŭ, care se arată pe ceriu şi dispare în cursulŭ sĕu ḑilnicŭ, este corpulŭ luminosŭ, care traverséză ceriulŭ şi care face sĕ se producă cele 2 anotimpurĭ: érna şi véra. In ce modŭ ḑeulŭ mergea pe ceriu şi cum în fiăcare ḑi ajungea dela Vestŭ la Ostŭ, nu ni-o spune nicĭ Homer nicĭ Hesiod. Atâtŭ după Iliadă, câtŭ şi după Odisea, elŭ eşia la rĕsăritŭ din Oceanŭ şi séra érăşĭ se cobora în Oceanŭ, rĕmânêndŭ pe cealaltă parte a pămêntului, unde se află porţile lui *Helios.*

Poesiile posterióre însĕ ne spunŭ, că în Ostŭ elŭ avea unŭ palatŭ edificatŭ de Hefestosŭ, în care şedea cu coróna pe capŭ, aşeḑatŭ pe tronulŭ de aurŭ şi îmbrăcatŭ în haină strălucitóre de purpură. Diminéţa plécă pe unŭ carŭ totŭ de aurŭ, după legendă trasŭ când de 2 caĭ, când de 4, carĭ, după-cum spune legenda, aveau aripĭ şi vĕrsau focŭ pe nărĭ. Elŭ avea lângă sine 2 surorĭ: pe *Eos* [Aurora, ḑeiţa revĕrsatului de ḑiuă, a roşului de diminéţă], care mergea înaintea fratelui sĕu, anunţândŭ muritorilorŭ sosirea ḑilei şi presărândŭ cu florĭ calea fratelui sĕu pe ceriu. Cealaltă era *Selene* [Luna], alŭ cărei rolŭ era a lumina nóptea.

Apollo din contră ne represintă lumina curată şi mai alesŭ lumina solară. Insĕ lumina fisică, ce emană dela sóre, ne represintă şi lumina intelectuală: sciinţa, adevĕrulŭ, dreptatea, claritatea şi tótă curăţenia morală; de aceea domnesce în oracule luminândŭ viitorulŭ întunecatŭ; d'aceea elŭ nimicesce pe Pithon, monstrulŭ întunerecului; de aceea elŭ este ḑeulŭ musicei, care numai acolo póte esista, unde este lumină, unde este siguranţă, unde liniştea turmelorŭ rĕmâne neturburată.

Acésta este prima epocă în cultulŭ lui *Apollo,* acésta era deosebirea între cei doi ḑei solarĭ până pe timpulŭ lui Eschilŭ, când cultulŭ *Helios* este contopită cu totulŭ în alŭ lui *Apollo.*

(Va urma.)

astfelŭ de rĕsboiu, şi sĕ scie, că *naţiunea, care va fi învinsă, va dispăré* de faptŭ. Acestŭ cugetŭ îlŭ îndreptăţesce pe Salisbury a crede, că bărbaţii de statŭ rĕspundĕtorĭ pentru rĕsboiu se vorŭ îngrozi dinaintea începerii unui rĕsboiu, deşi îngrijirea de rĕsboiu din timpŭ în timpŭ se va reîntórce. Inarmările cele întinse de adĭ formézǎ o importantă garanţiă a păcii.

SCIRILE DILEI.

Unŭ denunţătorŭ. Ni-se scrie din Bihorŭ: Alŭ cui e „meritulŭ" oprirei cărticelei de cântărĭ „Rĕsunetulŭ", în cercurile bine informate adĭ se scie positivŭ. Acestŭ denunţătorŭ e Sipos Orbán, inspectorulŭ reg. de şcóle din Oradea-mare, marele „patriotŭ" şi „zelosulŭ" vice-preşedinte alŭ reuniunei de maghiarisare şi alŭ celei carpatine din comit. Bihorŭ. Procedura D-sale de până acuma, precum şi espectoraţiunile — observate şi devenite publice şi cu ocasiunea escursiunei dela Isbucŭ (isvorŭ periodicŭ) — ne îndreptăţesce pe deplinŭ a susţiné acésta, ba chiar nicĭ D-sa nu face secretŭ din acestŭ faptŭ herostraticŭ. Décă dispunŭ de timpŭ, posibilŭ că Vĕ voiu da informaţiunĭ mai detaiate.

***

Depunerea gradului li-s'a încuviinţatŭ capelanilorŭ militarĭ cl. 2 în reservă: Iuliu Olariu, Stefanŭ Popa din Blaşiu, Nicolau Adamovicĭ din Buciumŭ, Ioanŭ Alesandru din Sângeorgiu, Alesandru Augurŭ din Téca, Ionŭ Baciu din Cisteiu-unguresců, Alexiu Galŭ din Carţfalău, George Maiorŭ din Topliţa română, Romulŭ Marcŭ din Bistra, Nicolau Mateiu din Bareştĭ, George Natasevicĭ din Surducŭ, Iuliu Papŭ din Bordoşŭ, Iosifŭ Peteanu din Surducu-mare, George Popovicĭ din Lugoşŭ, Octavianŭ Popŭ din Fărăgău, Ionŭ Sfĕrcociu din Valea-mare, Ioanŭ Trifonŭ din Lugeştĭ, Alesandru Vescanŭ din Dohŭ, Alexiu Viciu din Blaşiu, Alex. Jucu din Mânăşturŭ.

***

Din Constanţa, în Dobrogea, ni-se scrie cu data de 20 Iulie: „Sesonulŭ băilorŭ de mare e deja începutŭ, lumea se adună la băi din tóte unghiurile ţĕrii aşa, câtŭ putemŭ dice, că nu ne aşteptamŭ sĕ fiă atâta lume la băi în ăstŭ anŭ, când e esposiţiunea la Parisŭ. Astădĭ la órele 11½ a. m. a sositŭ aci din judeţŭ d-lŭ primŭ ministru Catargiu, care a făcutŭ inspecţiă în tótă Dobrogea. La óra 2 p. m. a plecatŭ pe mare cu vaporulŭ Constanţa la Mangalia, unŭ oraşelŭ apróape de acéstă localitate. Deséră se va reîntórce érăşĭ şi aşa credŭ că Sâmbătă va pleca la Bucurescĭ."

***

Capelanŭ militarŭ cl. 2 în reservă e numitŭ Teodorŭ Puşcaşŭ, preotŭ alŭ archidiecesei gr. or. din Ardealŭ.

***

Darea pentru cânĭ. Din nordulŭ Transilvaniei ni-se scrie: Cu începutulŭ lui Iulie n. c., precum se vede, în municipiulŭ Solnocŭ-Dobéca a întratŭ în vigóre noua lege pentru darea pe cânĭ. Fiă-care omŭ, care înainte de asta a plătitŭ 40 cr. dare pentru unŭ câne, acuma trebue sĕ plătéscă 1 florenŭ v. a. Mai înainte care omŭ avea doi cânĭ, plătia dare numai pentru unulŭ, ér acuma pentru dôi cânĭ trebue sĕ plătéscă 2 fl. Ómenii, audindŭ şi de acéstă lege nouă, au fostŭ siliţĭ cei mai mulţĭ a-şĭ omorî cânii. De atuncĭ vulpile au îndrăsnélă nu numai nóptea, ci şi dina, a vêna fără sfială găinile, căcĭ niminea nu le împedecă.

Décă amŭ ajunsŭ sĕ vină lupii până în ograda căsii, din causa dării pe puşcă, de ce sĕ nu vină şi vulpile în urma dării pe cânĭ? Décă stăpânirea ungurésců nu póte face nicĭ unŭ bine, de ce sĕ nu facă rĕu? O misiune are şi ea în lumea asta!

***

Omorŭ şi jafŭ. „Sieb. D. Tgbltt" e informatŭ, că bĕtrâna de 82 anĭ, Rosina Wieser din Orĕştiă, a fostŭ omorîtă în modulŭ celŭ mai crudŭ, în dina mare şi jăfuită.

***

Focŭ. In Merghindealŭ au arsŭ şurile, grajdurile şi şoprónele mai multorŭ economĭ. Paguba se urcă la 1900 fl. In Şercaia a pricinuitŭ unŭ focŭ o pagubă de 312 fl.; aci au arsŭ şi 3 vacĭ.

***

Tarifulŭ pe zone. Fiindŭ îmbulzéla mare la tranurĭ de când cu introducerea tarifului pe zone, aşa că neputêndŭ birui nicĭ cassierii gării, nicĭ celŭ dela bilete nicĭ celŭ dela bagage, recomandămŭ călĕtorilorŭ a-şĭ cumpĕra bilete de drumŭ în biuroulŭ orăşenescŭ din locŭ, strada Vămii 10, unde se póte da şi bagagiulŭ. In acestŭ biurou se potu cumpĕra bilete de drumŭ şi se potŭ da bagagele chiar cu 48 óre înainte de plecare, în fiăcare di până la 5½ óre d. a. Cu acéstă ocasiune facemŭ cunoscutŭ, că se potŭ lua bilete după tarifulŭ pe zone şi pentru călĕtorii cu circulaţiă (cu staţiunĭ combinate), aşa că în întréga călĕtoriă nu mai e nevoiă d'a se cumpĕra alte bilete şi se póte şi întrerupe călĕtoria.

Corespondenţa „Gaz. Trans."

Rebrişóra, în Iulie 1889.

(Urmare şi fine din Nr. 163).

La adunarea hotărîtă pentru dina de Rosalii, am rugatŭ oficiosŭ şi pe Rdss. d-nŭ vicarŭ Gregoriu Moisilŭ, din Năsĕudŭ a lua parte. Totodată am intenţionatŭ a convoca pe toţĭ inteligenţii rebrişorenĭ din depărtare, însĕ fiind-că Rdss. d-nŭ vicarŭ, ocupatŭ fiindŭ cu luarea esamenelorŭ la şcólele elementare, până în Sâmbăta de Rosalii nu-mĭ putŭ da rĕspunsŭ positivŭ, că se va puté presenta orĭ ba — pentru scurţimea timpului nu am putut invita dintre inteligenţă, decâtŭ numai pe câţiva. La 3 óre p. m. în dina adunărei, când o parte însemnată de poporŭ era la olaltă, sosi Rdss. d-nŭ vicarŭ, dimpreună cu d-lŭ advocatŭ Ioachimŭ Murĕşianŭ şi d-lŭ prof. Mazanecŭ. Fiind-că tocmai sosiseră cele 200 fl. v. a. dela Episcopiă la vicariatŭ, Rdss. d-nŭ vicarŭ ne aduse şi acéstă sumă, o depuse înaintea poporului şi, luându-şĭ ansă din acéstă împrejurare, dovedi poporului în modŭ fórte convingĕtorŭ, cumcă este acum timpulŭ, ca şi în Rebrişóra sĕ se edifice o biserică nouă. După ce vorbĭ şi d-lŭ Ioachimŭ Murĕşianŭ în modŭ fórte îndemnătorŭ cătră poporulŭ presentŭ, se deschise o listă de colectare benevolă în favorulŭ edificărei nouei biserici, în care listă s'au subcsrisŭ următórele sume:

1. D-lŭ căpitanŭ Cârculŭ 200 fl. v. a. 2. D-lŭ Ioachimŭ Murĕşianŭ, adv. în Năsĕudŭ 100 fl. v. a. 3. D-lŭ Antonŭ Precupŭ, preotŭ localŭ 50 fl. v. a. (şi aşa mai departe, precum se va vedé din conspectulŭ ce va urma).

Apoi Rdss. d-nŭ vicarŭ, mulţămindŭ poporului pentru căldura, cu care a îmbrăţişatŭ încă la începutŭ acéstă întreprindere salutară, oferi în favorulŭ sf. bisericĭ 5 fl. v. a. în banĭ gata numĕraţĭ, carĭ, dimpreună cu cei 200 fl. ai d-lui căpitanŭ Cârculŭ şi alţĭ 39 fl. colectaţĭ cu acéstă ocasiune, în banĭ gata dândŭ suma de 244 fl. v. a., s'au elocatŭ la cassa de păstrare „Aurora" în Năsĕudŭ.

Astfelŭ s'a făcutŭ primulŭ pasŭ pentru clădirea unei bisericĭ nouĕ în Rebrişóra.

Dreptŭ aceea, în numele comunităţii bisericescĭ din Rebrişóra mulţămescŭ fierbinte d-lui căpitanŭ Cârculŭ pentru mărinimosulŭ ofertŭ de 200 fl., ce ne-a făcutŭ, Reverendissimului Domnŭ Vicarŭ Gregoriu Moisilŭ şi stim. Domnŭ Ioachimŭ Mureşianŭ pentru spijinulŭ şi îndemnulŭ, ce prin presenţa şi stăruinţă d-lorŭ nĭ-au datŭ la colectare, şi tuturorŭ contribuitorilorŭ pentru sumele ce nĭ-au promisŭ. Cu plăcere trebue sĕ constatezŭ, d-le Redactorŭ, cumcă poporulŭ se vede enstusiasmatŭ pentru causă. Când dela 142 de inşĭ s'a subscrisŭ o sumă mai de 2000 fl. v. a., atuncĭ se vede interesare de ajunsŭ. Posiţia însĕ este fórte grea pentru poporulŭ din Rebrişóra. Comuna Rebrişóra, pe lângă procesulŭ comunŭ cu Kemenyi-eştii, cu care stă în legătură şi procesulŭ urditŭ de erariulŭ reg. ung. în contra comuniunilorŭ grăniţerescĭ pentru rectificarea titulelorŭ de posesiune grăniţerescĭ în cartea funduariă şi ştergerea grăniţerilorŭ ca proprietarĭ ai bunurilorŭ strămoşescĭ grăniţerescĭ, mai are şi ea singură unŭ procesŭ vechiu cu Saşii din Dumitria-mare. Nu le este destulŭ teritoriulŭ celŭ estinsŭ, ce-lŭ posede Dumitria-mare împrejurulŭ sĕu până mai la Bistriţa, ci nisuescŭ pe tóte căile a se estinde şi în teritoriulŭ grăniţerescŭ până la Someşŭ! Acum suntŭ câţĭ-va anĭ, Saşii din Dumitria au eşitŭ cu toţii pe teritoriulŭ de cértă înarmaţĭ, şi în modŭ violentŭ au devastatŭ tóte sĕmĕnăturile proprietarilorŭ grăniţerĭ din acelŭ teritoriu, chiarŭ atuncĭ, când bucatele erau aprópe de culesŭ; ba au aprinsŭ case şi au împuşcatŭ ómenĭ. Au fostŭ pedepsiţĭ, ce e dreptŭ, pentru acésta ca conturbătorĭ, dér în proporţiune cu greutatea escesului şi cu dauna ce au facut'o, s'au pedepsitŭ fórte uşorŭ.

In urma acestei conturbărĭ s'a statoritŭ judecătoresce o liniă anumită despărţitóre între aceste comune, ér teritoriulŭ dela respectiva liniă spre Someşŭ s'a predatŭ Rebrişorenilorŭ totŭ judecătoresce spre folosinţă. Saşii au începutŭ acum procesŭ de proprietate şi acum, când bucatele din acelŭ teritoriu suntŭ érăşĭ frumóse, lucrate cu multă trudă şi ostenélă, Saşii cerŭ din nou prin tribunalulŭ din Bistriţa, ca acelŭ teritoriu, pe care sute de anĭ Rebrişorenii au case şi întocmirĭ economice şi este intabulatŭ în cartea funduariă pe numele lorŭ, — sĕ se pună ca teritoriu de cértă sub secuestru, ca ostenelile bieţilorŭ ómenĭ sĕ rĕmână zadarnice. Afară de acésta avênd Rebrişóra puţine isvóre de venitŭ, tóte spesele comunale şi alte greutăţĭ le suportă prin repartiţiunĭ. Aşa între astfelŭ de împrejurărĭ a te încerca a face pregătirile de lipsă pentru edificarea unei bisericĭ nouĕ, pentru a cărei clădire suntŭ de lipsă 20,000 fl. afară de materialŭ, nu este unŭ lucru uşorŭ. Insĕ „unde suntŭ doi sĕu trei adunaţĭ întru numele meu, acolo suntŭ şi eu în mijloculŭ lorŭ", dice Christosŭ. Cu speranţa în Dumnedeu, ne vomŭ încerca.

In sfĕrşitŭ am onóre a însemna, D-le Redactorŭ, cumcă toţĭ inteligenţii din comună, dimpreună cu d-lŭ Ioachimŭ Mureşianu şi d-lŭ profesorŭ Mazanecŭ am cercetatŭ cu acéstă ocasiune vatra strămoşéscă a Murĕşianilorŭ, amŭ petrecutŭ câteva momente în acea casă binecuvêntată, unde deşteptătorulŭ şi luminătorulŭ românismului, repausatulŭ redactorŭ Iacobŭ Mureşianu, celŭ mai zelosŭ îndemnătorŭ şi premergĕtorŭ cu esemplu la astfelŭ de lucrărĭ — a vĕdutŭ lumina dilei. După acésta, voioşĭ de succesulŭ dilei, ne-am despărţitŭ cu toţii îndestuliţĭ.

Antoniu Precupŭ,
adm. actual local.

Convocare.

Adunarea generală anuală a despărţĕmêntului IV. (Sasŭ-Sebeşŭ) alŭ „Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ" se convócă prin acésta în com una Rĕhĕu, pretoriatulŭ Sasŭ-Sebeşului, pe dina de 1 Septemvre n. c.

La acéstă adunare se invită cu tótă onórea toţĭ membrii aparţinĕtorĭ acestuĭ despărţĕmêntŭ, precum şi alţĭ iubitorĭ de cultura şi progresulŭ poporului românŭ.

Sasŭ-Sebeşŭ, în 2 Augustŭ 1889.

I. Piso, directorŭ. *D. Davidŭ,* secretarŭ.

CUNUNIA.

D-lŭ *Basiliu Szabo,* notarŭ cercualŭ şi *Elisabeta Vasilichi*şĭ-au serbatŭ cununia lorŭ la 14 Iulie, în biserica gr. cat. din Năsĕudŭ. — D-lŭ *Aureliu Popŭ* şi d-şóra *Lucreţia Cosma,* învită cu tótă onórea la serbarea cununiei lorŭ, care va fi în bis. gr. cat. din Juculŭ-superiorŭ, la 3 óre p. m. în 11 Augustŭ st. n. a. c.

Felicitămŭ ambele părechĭ!

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS".

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Cairo, 5 Augustŭ. Generalulŭ englezŭ Grenfell a atacatŭ pe dervişĭ la Toski şi i-a nimicitŭ după o luptă de şépte óre. Comandantulŭ supremŭ Wadelnjuni, 14 comandanţĭ, mai tótă oştirea de dervişĭ, în numĕrŭ de vr'o 1500 au fostŭ ucişĭ, şi li-s'au luatŭ 50 de stégurĭ. Perderea Egiptenilorŭ e neînsemnată.

Bucurescĭ, 5 Augustŭ. Scirea diarelorŭ despre o apropiată remaniare a cabinetului e neîntemeiată.

Necrologŭ. Din Viena primimŭ următórea scire tristă:

Societatea academică „România Jună" din Viena 'şĭ împlinesce trista datoriă a Vĕ aduce la cunoscinţă încetarea din viĕţă a membrului ei ordinarŭ **Dumitru Axente,** stud. în med. întêmplată în Gleichenberg, 31 Iulie st. n. a. c. Viena, 1 Augustŭ 1889. *Comitetulŭ Societăţii.*

Trimitemŭ condolenţele nóstre întristatei familii pentru ireparabila perdere ce o îndură.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Ajutorŭ grabnicŭ şi sigurŭ

pentru

SUFERINŢE DE STOMACHŬ ŞI URMĂRILE ACESTORA!!

Mijloculŭ celŭ mai bunŭ şi eficace pentru mănţinerea sănătăţii, curăţirea sucurilorŭ precum şi a sângelui şi pentru promovarea unei mistuirĭ bune este deja pretutindenea cunoscutulŭ şi plăcutulu

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam".

Acestŭ balsamŭ preparatŭ cu îngrijire din **erburile alpine cele mai bune şi tămăduitóre** sĕ dovedesce ca fórte folositorŭ în contra tuturorŭ **greutăţilorŭ de mistuire cârcei de stomachŭ, lipsa de apetitŭ, rîgăelei, congestiunilorŭ, haemorhoidelorŭ** etc. etc. In urma eficacităţii sale a devenitŭ acestŭ balsamŭ acum unŭ sigurŭ şi doveditŭ **medicamentŭ de casă poporalŭ.**

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisorĭ de recunoscinţă stau la disposiţiă!

FIŢĬ ATENŢĬ!!!

Spre a evita înşelătorii, facŭ pe fiecine atentŭ, că fiecare sticlă cu **Dr. Rosa's Lebens-Balsam,** care singurŭ numai de mine este preparatŭ după receta originală, este învelită în hârtiă grósă albastră, care pórtă în lungulŭ ei înscripţia: Dr. Rosa's Lebens-Balsam din farmacia „zum schwarzen Adler", B. Fragner, Prag, 205—3" în limba germană, boemă. ungară şi franceză, şi carĭ suntŭ provĕdute cu alăturata marcă a fabricei luată sub scutulŭ legalŭ.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabilŭ sĕ póte procura numai în

Depositulŭ principalŭ alŭ producĕtorului

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler"

Prag 205—3.

In Budapesta: la farmacia I. von Török.

Tóte farmaciile din **Braşovŭ**, precum şi tóte farmaciile mai marĭ din monarchia Austro-uugară au deposite din acestŭ balsamŭ de viĕţă.

Totŭ de acolo se póte avea:

Alifia de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

unŭ medicamentŭ sigurŭ şi prin mii de scrisorĭ de mulţămire recunoscutŭ în contra tuturorŭ inflamaţiunilorŭ, ranilorŭ şi umflăturilorŭ.

Acésta se 'ntrebuinţéză cu succesŭ sigurŭ la inflamaţiuni. la stagnaţiunea laptelui şi întărirea ţîţelorŭ cu ocasiunea înţĕrcării copilului, la abscese, ulcere, pustule cu puroiu, carbuncule; copturĭ la unghe, la panariţii [ulceraţiunĭ la degete, la întăriturĭ, umflăturĭ, tumórea glandulelorŭ limfatice, lipome etc. — Tóte inflamaţiunile, umflăturĭ, întăriturĭ se vindecă în timpulŭ celŭ mai scurtŭ; la casurĭ înse, unde s'a formatŭ deja puroiu absórbe buba şi o vindecă în timpulŭ celŭ mai scurtŭ fără durerĭ.

In cutióre à 25 şi 35 cr.

FIŢĬ ATENŢĬ!

De órcce alifia de casă universală de Praga sĕ imitéză fórte desŭ, facŭ pe fiecine atentŭ, ca singurŭ numai la mine se preparéză după receta originală. Acésta este numai atuncĭ veritabilă, decă cutiórele din metalŭ galbinŭ, în carĭ se pune, suntŭ înfăşurate în hârtiă roşiă pe care s'află tipărîtă în 9 lîmbĭ esplicaţinnea cum sĕ se întrebuinţeze. împachetate şi în cartóne vinete — carĭ suntŭ provĕdute cu marca fabricei de mai susŭ.

Balsamŭ pentru audŭ.

(Gehör-Balsam)

Celŭ mai probatŭ şi prin multe încercărĭ celŭ mai temeinicŭ medicamentŭ pentru vindecarea audului greu si spre redobêndirea audului perdutŭ. **1 Flacon 1 fl.**

58,26—8

„ALBINA",

88,9

Institutŭ de creditŭ şi de economii

FILIALA BRAŞOVŬ

primesce în comisiune efectuirea de plăţĭ şi încassărĭ atâtŭ în interiorulŭ ţĕrei câtŭ şi în străinătate.

Cumpĕră, vinde şi amanetéză monete, efecte şi cupóne, *dă însaşĭ séu îngrijeşte cecurĭ, asignate* etc. **şi se recomandă** în deosebĭ **pentru esecutarea în comisiune a orĭ-cărei transacţiunĭ de bancă în România.**

Informaţiunĭ mai de aprópe se potŭ lua dilnicŭ în biroulŭ institutului, piaţă No. 90, dela 8—2 óre d. a.

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei", precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans".

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Braşovŭ la *Reşnovŭ-Zernescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédĭ
b) " " " *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) " " în *Sĕcuime* [S Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea..
d) " " la *Făgăraşŭ*: 4 óre dimineţa.
e) " " la *Săcele:* 4 óre dimineţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Reşnovŭ-Zernescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amédĭ
b) " *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) " *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre dimineţa.

„AZIENDA", österr.-französische Lebens- und Renten-Versicherungs-Gesellschaft.

Bilanz-Conto.

Activa.

		fl.	kr	fl.	kr.
1.	Cassastand in Wien und bei den Filialen, zuzüglich der Guthabungen bei der k. k. Postsparcassa			69,392	78
2.	Realitäten der Gesellschaft:				
	a) Städtischer Häuserbesitz	3.354,357	74		
	b) Baugründe in Triest	191,957	50	3.546,315	24
3.	Werthpapiere zum Course vom 31. December 1888	1.620.680	08		
	Darauf haftende laufenden Zinsen	29,208	35	1.619,948	43
4.	Wechsel im Portefeuille			13,881	04
5.	Restliche Forderung an die Actionäre der »Azienda Assicuratrice«	710,046	34		
	Zur Ratenzahlung verglichene Ausstände bei denselben	135,190	11	845,236	45
6.	Forderungen aus Hypothekardarleben			250,422	29
7.	Forderungen an diversi Debitoren			193,422	08
8.	Darlehen auf Polizzen der Gesellschaft			712,814	08
9.	Zeitwerth erworbener Leibrenten und angekaufter Capitalien			27,015	33
10.	Depositen			10,700	57
11.	Mobiliar, Cassen, Schilder und Realitäten-Inventar			44,867	07
12.	»Patria«-Vermögen laut Ausweis			698,626	22
13.	Saldi der Filialen und Agenturen			521,901	47
				8.584,543	65

Passiva.

		fl.	kr	fl.	kr
1.	Emittirtes Actiencapital			480,000	—
2.	Agio-Reserve auf dasselbe	88,560	—		
	Gewinn-Reserve	50,692	26	139,252	26
3.	Prämien-Reserve	3.852,458	15		
	Prämienübertrag auf 1889	115.435	03	3.967,893	18
4.	Prämien-Reserve, Prämien-Uebertrag und Gewinn-Reserve der Abtheilung für Todesfallversicherungen mit Gewinnantheil			239,969	88
5.	Fond der Associationen			2.681,425	66
6.	Reserve für angemeldete Todesfälle	32,223	68		
	» » fällige Erlebensfallversicherungen	11,800	—		
	» » Sterbefälle in der Abtheilung für Gewinnantheil	2000	—	46,023	68
7.	Hypothekarschulden auf den ges. Realitäten			418,190	26
8.	Diverse Creditoren abzüglich der Debitoren im Conto-Corrente			516,137	85
9.	Cautionen der Beamten und Agenten	9380	—		
	wovon in Effecten	3380	—	6000	—
10.	Pensionsfond der Beamten			25,359	60
11.	Nicht behobene Dividenden pro 1887			558	54
12.	Gewinn aus dem Rechnungsjahre			63,782	74
				8.584,543	65

Geprüft und mit den Büchern übereinstimmend befunden.

WIEN, den 28. Mai 1889.

E. Boisson m. p. **Durst** m. p. **Hönigswald** m. p. **L. Weinmann** m. p. Der Buchhalter: **C. Lampelmayer** m. p.

„AZIENDA", österr.-französische Elementar- und Unfall-Versicherungs-Gesellschaft.

Vermögens-Bilanz pro 1888.

Activa.

		fl.	kr	fl.	kr
1.	Nicht emittirte 6000 Actien à fl. 80.— in Gold			480,000	—
2.	Baarschaft bei der Centrale	14,690	92		
3.	Baarschaft bei den Repräsentanzen und deren Guthabungen bei der Postsparcassa	80,958	01	95,648	93
4.	Staats- und Werthpapiere			984,809	53
5.	Realitäten der Gesellschaft			210,275	—
6.	Deponirte Cautionen			5250	—
7.	Wechsel im Portefeuille			10,701	17
8.	Disponible Guthaben bei Banken in der Postsparcassa			40,635	66
9.	Forderungen bei Versicherungs-Gesellschaften abzüglich Creditoren			259,451	80
10.	Ausstände bei den Repräsentanzen			548,792	31
11.	Einrichtungs-Gegenstände	18,917	19		
	Abschreibung hierauf	945	86	17,971	33
				2.653,535	73

Passiva.

		fl.	kr	fl.	kr
1.	Actiencapital, bestehend in 12.000 Actien à fl. 80.— in Gold			960,000	—
2.	Actiencapitals-Agioreserve	88,560	—		
3.	Gewinnst-Reservefond	64,777	15		
4.	Special-Reserve	105,000	—	258,337	15
5.	Prämien-Reserve abzüglich Rückversicherung und frei von jeder Belastung			710.182	34
6.	Schaden-Reserve abzüglich des Antheiles der Rückversicherer			256.844	15
7.	Hypothekarschuld auf dem Hause Nr. 3, via St. Caterina in Triest			11.707	—
8.	Deponirte Cautionen			5250	—
9.	Creditoren im Conto-Corrente abzüglich Debitoren			377,908	26
10.	Pensionsfond der Beamten			28,135	78
11.	Unbehobene Dividende			833	68
12.	Gewinn aus dem Rechnungsjahre			34,337	37
				2.653,535	73

Anmerkung: Der in künftigen Jahren fällig werdende Prämienschein-Bestand beläuft sich auf fl. 3.921,290.59.
Geprüft und mit den Büchern übereinstimmend befunden.

WIEN, am 31. Dezember 1888.

E. Boisson m. p. **J. Hönigswald** m. p. **L. Weinmann** m. p. **E. Durst** m. p. **Ferdinand Hartwig** m. p. Buchhalter

Agentura principală în Braşovŭ: la CARL HALMEN.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 4 Augustŭ st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.47	Vĕnd.	9.50
Argintŭ românescŭ -	"	9.40	"	9.45
Napoleon-d'orĭ - - -	"	9.49	"	9.53
Lire turcescĭ - - -	"	10.70	"	10.74
Imperialĭ - - - -	"	9.70	"	9.70
Galbinĭ	"	5.60	"	5.65
Scris. fonc. „Albina" 6%	"	102.—	"	—.—
" " " 5%	"	98.59	"	99.—
Ruble rusescĭ - - -	"	122.—	"	123.—
Discontulŭ - - - -		$6^1/_2$—8% pe anŭ.		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 3 Augustŭ st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	100.40
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	94.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	100.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	112.60
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	104.80
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	104.80
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - -	104.80
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - - -	104.80
Bonurĭ rurale transilvane - - - - -	104.80
Bonurĭ croato-slavone - - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - - -	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	140.25
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - -	127.50
Renta de hârtiă austriacă - - - -	83.90
Renta de argintŭ austriacă - - - -	85.05
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	109.80
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	139.—
Acţiunile băncei austro-ungare - -	907.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	319 50
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	309.50
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.66
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	$9.52^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germane - - - - -	58.50
Londra 10 Livressterlinge - - - -	119.70

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross,** şi în librăria **Nicolae Ciurcu.**